

WPISUJE UCZESTNIK

KOD

DATA URODZENIA

DZIEŃ MIESIĄC ROK

POLSKIE

TOWARZYSTWO

FILOZOFICZNE

KF 2013/2014 AFZAAZ

**INTERDYSCYPLINARNY
KONKURS
FILOZOFICZNY
DLA GIMNAZJALISTÓW**
W drodze ku mądrości
Etap szkolny

Instrukcja dla uczestnika:

1. Sprawdź, czy zestaw egzaminacyjny zawiera 8 stron.
Ewentualny brak zgłoś opiekunowi.
2. Na górze tej strony wpisz swój kod i datę urodzenia.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych są podane cztery odpowiedzi:
A, B, C, D.

A	B	C	D

Wybierz tylko jedną odpowiedź i zakreśl odpowiednią kratkę, np.

☒	B	C	D

6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu, ale jeżeli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź:

☒	B	C	☒

7. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach.
Pomyłki przekreślaj.

Powodzenia!

**25 LISTOPADA
2013 r.**

Czas pracy:**90 minut**

**Liczba punktów
do uzyskania: 50**

Tekst nr 1

Powiem ci, czemu się tu znalazłeś. Jesteś tu, ponieważ coś wiesz. Coś, czego nie potrafisz sobie wyjaśnić, ale co czujesz. Od samego początku czujesz, że ze światem coś jest nie w porządku. Nie wiesz co, ale coś na pewno. Jak drzazga w głowie, która doprowadza cię do szału. Właśnie to poczucie doprowadza cię do szału. Właśnie to poczucie doprowadziło mnie do ciebie.

„Coś jest nie w porządku ze światem” – nie szukajcie tego zdania w żadnym dziele z historii filozofii. Tam go nie znajdziecie. Wypowiada je Morpheus, jedna z postaci filmu *Matriks* wyreżyserowanego przez braci Andy’ego i Larry’ego Wachowskich. Film odniósł w 2000 roku wielki i zupełnie zasłużony sukces. Rzadko bywają tak filozoficzne filmy podejmujące temat istnienia i nieistnienia; a jego pierwowzorem jest *Orfeusz* Jeana Cocteau z 1949 r. [...]

Film wykorzystuje wątki, które pojawiły się we wcześniejszych dziełach, przede wszystkim w *Dziennikach gwiazdowych* i *Golemie XIV* Stanisława Lema. Wątek życia w świecie wirtualnym spotykamy też w powieści *Simulacron Three* amerykańskiego pisarza Daniela Galouye’a, która dwukrotnie została sfilmowana. Poza tym Wachowscy korzystają z koncepcji francuskiego filozofa Jeana Baudrillarda, a także z wielu wątków chrześcijańskiej gnozy. Wszelako autorstwo pomysłu, że życie na Ziemi jest tylko życiem pozornym, przypisać trzeba nie Wachowskim, Galouye’owi, Lemowi czy Baudrillardowi, lecz greckiemu filozofowi Platonowi.

R.D. Precht, *Kim jestem. A jeśli już, to na ile. Podróż filozoficzna*, Poznań 2009, s. 330-331.

Zadanie 1. (0-1)

Jak nazywa się metaforę (parabolę), w której Platon przedstawił swoją koncepcję?

.....

0	1

wypełnia sprawdzający

Zadanie 2. (0-1)

Podaj tytuł dzieła, w którym ta parabola została przedstawiona.

.....

0	1

wypełnia sprawdzający

Zadanie 3. (0-3)

Dokonaj zwięzłego opisu tej paraboli (bez interpretacji).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

0	1	2	3

wypełnia sprawdzający

Zadanie 4. (0-1)

Platon, tworząc swą parabolę, chciał pokazać (zaznacz **falszywą** odpowiedź):

- A. że myślenie filozoficzne musi się krok po kroku odrywać i wyzwalać od zmysłowych spostrzeżeń, aby w ten sposób otwierać sobie dostęp do prawdziwej natury rzeczy;
- B. że myślenie filozoficzne stawia znacznie niżej poznanie zmysłowe niż intelektualne;
- C. że myślenie filozoficzne nie ma żadnego związku z otaczającą nas rzeczywistością;
- D. że w myśleniu filozoficznym występuje wymiar, który nie pochodzi z doświadczenia, lecz jest zależny od naszego związku z doświadczeniem.

wypełnia sprawdzający

A	B	C	D

0	1

Zadanie 5. (0-4)

Co naprawdę istnieje wg Platona? Nazwij ten byt i wymień trzy jego cechy.

.....

.....

.....

0	1	2	3	4

wypełnia sprawdzający

Zadanie 6. (0-1)

Stanowisko Platona w filozofii określamy jako:

- A idealizm   B naturalizm   C materializm   D sceptycyzm

A	B	C	D

0	1

wypełnia sprawdzający

Zadanie 7. (0-2)

Powróćmy do *Matriksa*... Bohater filmu Neo wyrzekł się swego pozornego życia, chociaż wcale tak źle mu się w nim nie wiodło. Dlaczego się wyrzekł? Podaj dwie domniemane przyczyny.

.....

.....

.....

.....

0	1	2

wypełnia sprawdzający

Zadanie 8. (0-4)

Czy życie w Matrixie może dać człowiekowi szczęście? Podaj dwa argumenty za i dwa przeciw.

Tak, ponieważ.....

.....

.....

Nie, bo.....

.....

0	1	2	3	4
wypełnia		sprawdzający		

Zadanie 9. (0-1)

Co jest podstawą szczęścia zdaniem Epikura?

A. Bogactwo

B. Piękno

C. Przyjemność

D. Nieśmiertelność

A	B	C	D

0	1

wypełnia sprawdzający

Zadanie 10. (0-1)

Nauczycielem Platona był:

.....

0	1

wypełnia sprawdzający

Zadanie 11. (0 – 1)

Podstawowe twierdzenie Sokratesa *Nikt dobrowolnie (świadomie) nie czyni źle* jest określane mianem:

A. imperatywu kategorycznego

B. idealizmu

C. intelektualizmu etycznego

D. relatywizmu sofistycznego

A	B	C	D

0	1

wypełnia sprawdzający

Zadanie 12. (0-2)

Wyjaśnij, jakie były podstawowe założenia tej teorii etycznej, której dotyczy zadanie 11.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

wypełnia sprawdzający		
0	1	2

Zadanie 13. (0 – 1)

Sokrates został oskarżony m. in. o to, że (zaznacz **falszywą** odpowiedź):

- A. Demoralizował młodzież.
- B. Namawiał do przewrotu politycznego.
- C. Pobierał pieniądze za naukę.
- D. Jego żoną była Ksantypa.

A	B	C	D
0		1	

wypełnia sprawdzający

Zadanie 14. (0-1)

Uprawiając filozofię, stosujemy różne metody. Jedną z podstawowych jest dyskusja. Której, spośród niżej podanych odmian dyskusji, **nie stosował** Sokrates?

- A. Erystyki sofistycznej
- B. Maieutyki
- C. Protreptyki
- D. Dialektyki

A	B	C	D
0		1	

wypełnia sprawdzający

Zadanie 15. (0-1)

Jak nazywa się pogląd, według którego prawda jest pojęciem względnym i nie sposób jej zobiektywizować?

- A. Absolutyzm etyczny
- B. Agnostycyzm
- C. Hedonizm
- D. Relatywizm

A	B	C	D
0		1	

wypełnia sprawdzający

Zadanie 16. (0-3)

Jaki był stosunek Arystotelesa do sofistycznej koncepcji prawdy?

.....

.....

.....

.....

.....

wypełnia sprawdzający			
0	1	2	3

Zadanie 17. (0-1)

Arystoteles opisuje zmagania pierwszych filozofów pragnących dotrzeć do podstawowego i pierwotnego składnika budowy świata. Jak ten składnik został nazwany?

- A logos   B arché   C areté   D polis

A	B	C	D

0	1

wypełnia sprawdzający

Zadanie 18. (0-6)

Co było tym pierwotnym składnikiem świata wg wymienionych niżej filozofów?

- A. Tales z Miletu   - ...
 B. Anaksymanes   - ...
 C. Heraklit z Efezu   - ...
 D. Anaksymander   - ...
 E. Demokryt   - ...
 F. Pitagoras   - ...

0	1	2	3	4	5	6

wypełnia sprawdzający

Zadanie 19. (0 – 1)

Według Platona i Arystotelesa pierwotnym źródłem filozofii jest:

- A. pewność   B. zdziwienie
 C. wątpliwość   D. niezadowolenie z życia

A	B	C	D

0	1

wypełnia sprawdzający

Zadanie 20. (0-1)

A co jest celem filozofii zdaniem Sekstusa Empiryka?

- A. Miłość   B. Poznanie Boga   C. Szczęście   D. Poznanie prawdy

A	B	C	D

0	1

wypełnia sprawdzający

Zadanie 21. (0-4)

Zapoznaj się z poniższymi definicjami a następnie wpisz w wyznaczone miejsca termin filozoficzny, który został wyjaśniony.

- A. .... stanowisko odrzucające możliwość uzyskania wiedzy pewnej i uzasadnionej

- B. .... kierunek filozoficzny w starożytności reprezentowany między innymi przez Epikteta i Marka Aureliusza
- C. .... doktryna etyczna, wg której przyjemność (rozkosz) jest jedynym dobrem, celem życia i głównym motywem postępowania ludzi
- D. .... postawa wyzywającego, pogardliwego odrzucenia ideałów i autorytetów uznawanych w danej grupie, przy jednoczesnym wykorzystywaniu wiary innych w te ideały dla realizacji własnych celów

0	1	2	3	4
wypełnia		sprawdzający		

Zadanie 22. (0-4)

W ramach których dyscyplin filozoficznych (dziedzin filozofii) poszukujemy odpowiedzi na następujące pytania?

A. Jak żyć?

Dyscyplina filozoficzna: .....

B. Co istnieje?

Dyscyplina filozoficzna: .....

C. Jakie są granice ludzkiego poznania?

Dyscyplina filozoficzna: .....

D. Czym jest piękno?

Dyscyplina filozoficzna: .....

0	1	2	3	4
wypełnia		sprawdzający		

Tekst nr 2

W książce, którą najbardziej lubię jako nastolatek, *Prydain Chronicles* Lloyda Alexandra, prastary czarownik Dalben powiedział do swojego przybranego syna Tarana: "Często szukanie odpowiedzi jest ważniejsze od niej samej". Wtedy, podobnie jak Tarana, słowa te drażniły mnie. Wydawały mi się jakimś wykrętem, niegodnym mądrego czarownika. Dzisiaj sądzę, że Dalben miał rację, przynajmniej w odniesieniu do tak wielkich pytań o sens życia. Jedynymi bowiem, którzy naprawdę wiedzieli, jaki jest sens życia, byli członkowie grupy Monty Pythona - w filmie pod tym samym tytułem stwierdzili oni: "Dobra, teraz sens życia. To żadna szczególna zagadka. Próbujcie być mili dla ludzi, unikajcie tłustego jedzenia, czytajcie tylko dobre książki, spotykajcie się z innymi, próbujcie żyć z wszystkimi rasami i narodami w pokoju i harmonii". A jeśli chcecie, posłuchajcie mojej odpowiedzi, oto ona: nie traćcie ciekawości, realizujcie swoje dobre pomysły i dni wypełniajcie życiem, a nie życie dniami.

R.D. Precht, *Kim jestem. A jeśli już, to na ile. Podróż filozoficzna*, Poznań 2009, s. 338

Zadanie 23. (0-5)

Podaj odpowiedzi, jakich udzielali filozofowie starożytni, stawiając następujące pytania filozoficzne:

A. Czy istnieje ruch? Zenon z Elei - .....

B. Co wiem? Sokrates - .....

C. Czy dusza jest niezniszczalna? Platon - .....

D. Czym jest materia? Arystoteles - .....

E. Czy człowiek szczęśliwy odczuwa potrzebę przyjemności? Epikur -.....

.....

0	1	2	3	4	5
		wypełnia		sprawdzający	

Koniec testu 😊 Dziękujemy!

Brudnopis

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....